

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

Інститут економіки та менеджменту

Кафедра фінансів

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІЕМ

_____ проф. Дзьоба О.Г.
« ____ » _____ 2019 р.

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ
У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

Перший (бакалаврський) рівень
(рівень вищої освіти)

галузь знань

07 Управління та адміністрування
(шифр і назва)

спеціальність

072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр і назва)

спеціалізація

(назва)

вид дисципліни

обов'язкова
обов'язкова /вибіркова

Івано-Франківськ-2019

Робоча програма дисципліни «Управління розвитком людських ресурсів у фінансовій сфері» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня бакалавр за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування»

Розробник:

доцент кафедри фінансів, к.е.н. _____ Данилюк-Черних І.М.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів
Протокол від «б» лютого 2019 року № 9

Завідувач кафедри фінансів _____ проф. Фадєєва І.Г.

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Управління розвитком людських ресурсів у фінансовій сфері» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах			
			Семестр <u> 4 </u>		Семестр <u> </u>	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	3	3	3	3		
Кількість модулів	2	2	2	2		
Загальний обсяг часу, год	90	90	90	90		
Аудиторні заняття, год, у т.ч.:	36	12	36	12		
лекційні заняття	18	6	18	6		
семінарські заняття	-	-	-	-		
практичні заняття	18	6	18	6		
лабораторні заняття	-	-	-	-		
Самостійна робота, год, у т.ч.	54	78	54	78		
виконання індивідуального завдання	8	-	8	-		
виконання розрахункових робіт	-	-	-	-		
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	8	12	8	12		
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	20	40	20	40		
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	18	26	18	26		
підготовка звітів з лабораторних робіт	-	-	-	-		
підготовка до екзамену	-	-	-	-		
Форма семестрового контролю	Залік		Залік			

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Сучасний етап розвитку економічних відносин призвів до якісних змін ролі людини в організації, перетворив її на головний фактор успіху і ефективності діяльності. Сучасний працівник повинен мати стратегічне бачення перспектив розвитку організації, а також мати широку ерудицію, що вимагає безперервного розвитку, який розглядається як комплексне розкриття потенціалу кожного працівника з метою підвищення конкурентоспроможності організації.

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів системи знань з теорії та методології розвитку та навчання персоналу, принципів побудови та функціонування системи навчання персоналу, опанування планово-фінансовими аспектами розвитку та навчання персоналу, оволодіння організаційними та методичними підходами до навчання персоналу.

У результаті вивчення дисципліни «Управління розвитком людських ресурсів у фінансовій сфері» студент повинен демонструвати такі **результати навчання** через знання, уміння та навички:

- знання термінології щодо основних понять і категорій у сфері навчання людських ресурсів;
- розуміння особливостей проведення навчання на рівні підприємства;
- вітчизняний та міжнародний досвід з розвитку та навчання персоналу;
- оцінювання потреби організації у навчанні персоналу, розробляти проекти планів підготовки та підвищення кваліфікації кадрів;
- специфіка планування і прогнозування розвитку персоналу;
- організація різних форм навчання на та розвитку людських ресурсів;
- складання кошторису витрат на розвиток кадрів;
- необхідність інвестиції у персонал як основи розроблення виробничих і соціальних показників розвитку організації;
- поняття і завдання оцінювання розвитку персоналу підприємства.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **компетентностей, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України:**

загальних:

- набуття гнучкого способу мислення;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні, навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

фахових:

- вміти критично оцінити запропоновані варіанти управлінських рішень, розробити і обґрунтувати пропозиції щодо їх удосконалення, враховуючи критерії соціально-економічної ефективності, ризики та можливі соціально-економічні наслідки;
- вміти використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички проведення економічних досліджень соціально-економічних процесів, аналізувати та інтерпретувати дані вітчизняної та зарубіжної статистики щодо соціально-економічних процесів і явищ, виявляти тенденції зміни соціально-економічних показників;
- вміти використовувати професійно профільовані знання й практичні навички для здійснення розрахунку та аналізу окремих параметрів діяльності підприємства та організацій, оцінювання отриманих результатів;
- володіти знаннями правових основ і законодавства України у різних сферах економічної діяльності, вміти використовувати нормативні та правові документи у своїй діяльності.

Результати навчання дисципліни деталізують такі програмні результати навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України:

- визначати ключові проблеми організації системи управління трудовими ресурсами на підприємстві, оволодіти грамотними підходами до вирішення проблем ефективного розвитку та використання персоналу, виходячи з ринкових умов господарювання;
- вміти застосовувати організаційні та методичні підходи до розвитку трудових ресурсів, планово-фінансові аспекти навчання та використання персоналу підприємства, методологічні особливості оцінювання системи розвитку персоналу підприємства;
- здатність демонструвати знання законодавчих та нормативних актів, що регламентують процес управління та розвитку людських ресурсів підприємства, навичок опрацювання фахової літератури із кадрової проблематики, функцій і методів управління персоналом та вибору альтернатив щодо їх застосування.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять з дисципліни «Управління розвитком людських ресурсів у фінансовій сфері» характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Теоретичні основи управління розвитком людських ресурсів	10	3		
ЗМ1	Основи управління людськими ресурсами підприємства	2			
	Особливості управління людськими ресурсами: мета, принципи, основні функції та завдання служби управління персоналом підприємства. Методи управління людськими ресурсами.			1,2,4,8,9,17	
ЗМ2	Людські ресурси організації як об'єкт управління	4			
	Персонал організації, його основні характеристики та структура. Поняття «посада», «професія», «кваліфікація», «компетентність», «уміння». Нормативно-правова база управління персоналом організації. Управління процесом оптимізації чисельності й структури персоналу.			1,2,3,7,8,12,13	
ЗМ3	Система управління розвитком людських ресурсів	2			
	Розвиток людських ресурсів: сутність поняття, мета та завдання. Система розвитку персоналу організації: принципи та елементи функціонування, основні напрями. Концепція безперервного розвитку. Система освіти в Україні. Організація внутрішньо організаційного навчання			1,3,4,9,16,20	

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
ЗМ4	Саморозвиток та самовдосконалення людини	2			
	Пізнання як саморозвиток. Етапи самовдосконалення. Фізичний, ментальний та духовний саморозвиток. Показники інтелектуального розвитку людини. Інтелект та оцінка рівня інтелектуального розвитку			3,9,16, 20	
М 2	Методичні та практичні аспекти управління розвитком персоналу	8	3		
ЗМ5	Навчальні технології та інструменти реалізації процесу розвитку людських ресурсів	2			
	Навчання: поняття та концепції. Сучасні навчальні та інформаційні технології з розвитку людських ресурсів: традиційні аудиторні форми, наставництво, ігрове навчання, дистанційне електронне навчання.			3,8,9, 10,20	
ЗМ6	Професійне навчання людських ресурсів організації	2			
	Дослідження потреби в навчанні персоналу та аналіз факторів, що впливають на потреби розвитку. Процес професійного навчання персоналу. Визначення цілей професійного навчання. Види та методи підвищення кваліфікації персоналу			3,8,9, 10,20, 23,24	
ЗМ7	Управління проектом розвитку персоналу	2			
	Поняття проекту розвитку персоналу, його види. Планування розвитку персоналу: необхідність, види та методи. Розробка проекту розвитку персоналу. План індивідуального професійного розвитку співробітника			3,4,7, 9,10,11, 17	
ЗМ8	Світовий досвід розвитку та професійного навчання персоналу	2			
	Підходи до забезпечення розвитку персоналу. Практика формування та функціонування корпоративних університетів. Організація фінансування професійного навчання кадрів			3,6,8,9	

Всього: М1 – змістових модулів – 4, М2 – змістових модулів – 4

3.2 Теми практичних занять

Теми практичних занять дисципліни «Управління розвитком людських ресурсів у фінансовій сфері» наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних занять	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	Порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Теоретичні основи управління розвитком людських ресурсів	10	3		
ЗМ1	Основи управління людськими ресурсами підприємства	2			
П 1	Мета, принципи, основні функції та завдання служби управління персоналом підприємства. Характер людини, організаційна культура та менталітет: їх взаємозв'язок і вплив на систему управління персоналом			1,2,4,8,9,17	
ЗМ2	Людські ресурси організації як об'єкт управління	2			
П 2	Персонал організації, його структура та характеристики. Показники забезпеченості, руху та використання персоналу. Оптимізація чисельності й структури персоналу.			1,2,3,7,8,12,13	
ЗМ3	Система управління розвитком людських ресурсів	2			
П 3	Розробка посадових інструкцій працівників фінансової сфери на основі Довідника кваліфікаційних характеристик			1,3,4,9,16,20	
ЗМ4	Саморозвиток та самовдосконалення людини	4			
П 4	Визначення та обґрунтування факторів мотивування розвитку та вдосконалення людських ресурсів. Розробка рейтингу факторів які визначають потребу саморозвитку викладачів та студентів	2		3,9,16,20	
П 5	Поточний контроль знань (контрольна робота)	2			
М 2	Методичні та практичні аспекти управління розвитком персоналу	8	3		
ЗМ5	Навчальні технології та інструменти реалізації процесу розвитку людських ресурсів	2		3,8,9,10,20	
П 6	Сучасні навчальні та інформаційні технології з розвитку людських ресурсів. Аналіз даних Звітів про людський розвиток стосовно України та країн ЄС.				
ЗМ6	Професійне навчання людських ресурсів організації	2		3,8,9,10,20,23,24	

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних занять	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	Порядковий номер	розділ, підрозділ
П 7	Розробка портрета кандидата на вакантну посаду працівника фінансової сфери				
ЗМ7	Управління проектом розвитку персоналу	2		3,4,7,9,10,11	
П 8	Визначення напрямку та доцільності реалізації проекту дистанційного навчання в організації. Розрахунок необхідного обсягу інвестицій				
ЗМ8	Світовий досвід розвитку та професійного навчання персоналу	2		3,6,8,9	
П 9	Захист індивідуальних творчих робіт			1,2,4,8,9,17	

3.3 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 4.

Таблиця 4 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виноситься на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
М 1	Теоретичні основи управління розвитком людських ресурсів	10		
ЗМ1	Основи управління людськими ресурсами підприємства	2	1,2,4,8,9,17	
	Сутність, значення кадрової політики і її зв'язок зі стратегічним управлінням в організації. Зміст системного підходу в управлінні персоналом			
ЗМ2	Людські ресурси організації як об'єкт управління	2	1,2,3,7,8,12,13	
	Потреби і ціннісні орієнтації працівників, їхній облік у процесі мотивації трудової поведінки			
ЗМ3	Система управління розвитком людських ресурсів	2	1,3,4,9,16,20	
	Соціально-психологічний клімат у трудовому колективі			
ЗМ4	Саморозвиток та самовдосконалення людини	4	3,9,16,20	
	Закон України про освіту. Роль самовдосконалення для розумового розвитку людини. Чинники ефективності саморозвитку особистості			

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, що виноситься на самостійне вивчення	Обсяг годин	Література	
			порядковий номер	розділ, підрозділ
М 2	Методичні та практичні аспекти управління розвитком персоналу	10		
ЗМ5	Навчальні технології та інструменти реалізації процесу розвитку людських ресурсів	2	3,8,9, 10,20	
	Навчання на робочому місці та поза робочим місцем. Етапи організації навчання персоналу			
ЗМ6	Професійне навчання людських ресурсів організації	2	3,8,9, 10,20, 23,24	
	Аналіз потреби в навчанні працівників. Мотиваційна складова залучення персоналу до навчання та перепідготовки			
ЗМ7	Управління проектом розвитку персоналу	4	3,4,7, 9,10,11,17	
	Вплив корпоративної культури на розвиток людських ресурсів організації. Розробка проектів кар'єрного зростання, ротації кадрів на підприємстві			
ЗМ8	Світовий досвід розвитку та професійного навчання персоналу	2	3,6,8,9	
	Європейська система професійного навчання. Рейтинги за індексами людського розвитку і глобальної конкурентоспроможності		1,2,4,8, 9,17	

3.4 Індивідуальні завдання

Тематика та зміст індивідуальних завдань, що виконуються студентами, визначаються індивідуальним варіантом виконання завдання. Тематика індивідуального проектування сприяє формуванню у студентів компетентностей та результатів навчання, наведених у розділі 2 робочої програми.

Індивідуальні завдання студента як спеціальний розділ входять у методичні вказівки до вивчення дисципліни.

Інші види самостійної роботи та загальний її баланс характеризує таблиця 1.

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Балабанова Л. В. Управління персоналом: Навчальний посібник. / Л. В. Балабанова – К.: : Професіонал, 2006. – 511 с.

2. Витко, Т. Ю. Управління персоналом : навч.-метод. комплекс / Т. Ю. Витко. – Івано-Франківськ : Місто МВ, 2012. – 64 с.
3. Джой-Меттьюз Д. Развитие человеческих ресурсов / Д. Джой-Меттьюз, Д. Меггинсон, М. Сюрте; пер. с англ. – М. : Эксмо, 2006. – 432 с.
4. Зайченко О. І., Кузнецова В. І. Управління людськими ресурсами: навч. пос. /за наук. ред. О. І. Зайченко. – Івано-Франківськ, «Лілея НВ», – 2015. – 232 с.
5. Никифорова В. Г. Управління персоналом: навч. посіб 2-ге видання, виправлене та доповнене. / В. Г. Никифорова – Одеса: Атлант, 2013 р. – 275 с.
6. Професійний розвиток персоналу підприємств у країнах Європейського Союзу: посібник / Л. П. Пуховська, А. О. Ворначев, С. О. Леу ; за наук. ред. Л. П. Пуховської. – Київ: ІІТО НАПНУ. 2015. – 176 с.
7. Рудько В. А. Управління персоналом: навч. посіб / В. А. Рудько, С. О. Гуткевич, Т. Л. Мостенська К.: КОНДОР, 2012. -324 с.
8. Управління персоналом : підручник / [В. М. Данюк, А. М. Колот, Г. С. Суков та ін.] ; за заг. та наук. ред. к.е.н., проф. В. М. Данюка. — К. : КНЕУ; Краматорськ : НКМЗ, 2013. — 666 с.
9. Управління розвитком персоналу: Навчальний посібник/ Т. П. Збрицька, Г. О. Савченко, М. С. Татаревська. За заг. ред. М.С. Татаревської. – Одеса: Атлант, 2013. - 427 с.

4.2 Додаткова література

10. Балабанова Л.В. Стратегічне управління персоналом підприємства: навч. посіб. / Л.В. Балабанова, О.В. Стельмашенко. – К.: Знання, 2011. – 229 с.
11. Грішнова О. А. Людський капітал / О. А. Грішнова. – К. : «Знання», 2004. – 214 с.
12. Грішнова О.А.. Економіка праці і соціально-трудові відносини : підручник. / О.А.Грішнова. – К. : Знання, 2006. –559 с.
13. Економіка праці і соціально-трудові відносини: навч.-наоч. посіб. / А.Г. Бабенко, А.Л. Бикова, К.В. Бондаревська, Н.В. Волкова, Т.О. Гальцева; Ред.: А.Г Бабенко; МОНМС України, Дніпропетр. держ. фін. акад. - 2011. - 268 с.
14. Колпаков В. М. Маркетинг персоналу: Навч. посіб. / В.М. Колпаков; Міжрегіон. акад. упр. персоналом. - К., 2006. - 408 с.
15. Крушельницька, О. В. Управління персоналом : навч. посіб. / О. В. Крушельницька, Д. П. Мельничук. – Вид. 2-е, перероб. і доп. – К. : Кондор, 2006. – 308 с
16. Левченко О.М. Економіка знань: управління розвитком людських ресурсів Великобританії. – К.: Видавничий дім «Корпорація», 2005.– 292с
17. Михайлова, Л. І. Управління персоналом : навч. посіб. / Л. І. Михайлова. – К. : ЦУЛ, 2007. – 248 с.
18. Хміль, Ф. І. Управління персоналом : підручник / Ф. І. Хміль. – К. : Академвидав, 2006. – 488 с.
19. Управління персоналом : навч. посіб. / М. Д. Виноградський, С. В. Беляєва, А. М. Виноградська, О. М. Шканова. – К. : Центр навч. літ., 2006. – 504 с.
20. Персонал: управління на засадах самоорганізації: навч. посіб. / Г.О. Нестеренко. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 350 с.

4.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

21. Кодекс законів про працю України – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
22. ЗАКОН УКРАЇНИ Про освіту від 05.09.2017 – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
23. ПОЛОЖЕННЯ про професійне навчання працівників на виробництві Редакція від 13.03.2018 – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0315-01>
24. ЗАКОН УКРАЇНИ Про професійний розвиток працівників 12.01.2012 № 4312-VI – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4312-17>
25. Законодавство України – <http://zakon.rada.gov.ua/>
26. Верховна Рада України – www.rada.gov.ua.
27. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua.
28. Державна служба статистики – www.ukrstat.gov.ua.
29. Міжнародний інститут бізнесу – <http://www.iib.com.ua>.
30. Міжнародний інститут порівняльного аналізу – <http://www.icaei.org.ua>.
31. Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua.
32. Національна Академія наук України – <http://www.nas.gov.ua>.
33. Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова – <http://www.ucerps.com.ua>.
34. Центр стратегічних розробок – <http://www.ln.com.ua>.
35. Світовий банк – <http://www.worldbank.org>.
36. Європейська комісія (EU) – <http://www.europa.eu.int>.

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Дається детальна інформація про методи контролю знань студентів на лекціях та практичних заняттях. Зразок схеми нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни наведено в таблиці 5. За даними таблиці 5 на початку семестру розробляється робочий план дисципліни.

Таблиця 5 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль засвоєння теоретичних знань змістових модулів ЗМ1-ЗМ5	15
Контроль засвоєння теоретичних знань змістових модулів ЗМ6-ЗМ10	15
Контроль практичних навиків при самостійному виконанні домашніх робіт, поточне тестування	40
Контроль практичних навиків при виконанні аудиторної контрольної роботи	10
Захист індивідуальної творчої роботи	20
Усього	100

Остаточне оцінювання з дисципліни проводиться відповідно до вимог чинного Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів» відповідно до чинної шкали оцінювання, що наведена нижче.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни